

## POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z wniosku L. N.

o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie J. C.  
od orzekania w sprawie o sygn. akt IV K 180/23,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej  
i Spraw Publicznych w dniu 8 maja 2024 r.,

**wniosku nie uwzględnić.**

## UZASADNIENIE

Obrońca oskarżonego L. N. (dalej: „oskarżony”), na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 622), wniósł o wyłączenie SSO J. C. od rozpoznania sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w Lublinie IV Wydział Karny, pod sygnaturą akt IV K 180/23. Wniosek został umotywowany podnoszonym przez oskarżonego zarzutem braku niezależności sądu i niezawisłości sędziego, a także istniejącymi okolicznościami, które wywołują uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności SSO J. C. w toczącym się postępowaniu.

Uzasadniając wniosek obrońca oskarżonego powołał się na proces powołania przez Prezydenta RP sędziego J. C. na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Lublinie podnosząc, że w przedstawieniu kandydatury na ten urząd brała udział Krajowa Rada Sądownictwa w kształcie

wyłonionym na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Ta okoliczność, zdaniem obrońcy, przekonuje o zasadności wniosku, a to z uwagi na uzasadnione wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości takiego sędziego, jak również traktowanie wydanych orzeczeń przez ETPCz, jako obarczonych naruszeniem art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, na gruncie zaś prawa polskiego, jako obciążonych bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Nie ulega wątpliwości, w kontekście treści wniosku, że podstawową okolicznością, na podstawie której wnioskodawca domaga się wyłączenia sędziego SSO J. C. od rozpoznania sprawy, jest fakt jej powołania w trybie przewidzianym w ustawie z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Należy jednak uwzględnić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 marca 2020 r., P 22/19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 413), stwierdził, że art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości jego powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269), jest niezgodny z art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP. Oznacza to, że decyzja o wyłączeniu sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. nie może mieć za podstawę wyłącznie okoliczności, że sędzia ten został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej i ukształtowanej na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów. Jeżeli więc z takiego powodu nie może być wydane postanowienie o wyłączeniu sędziego, to tak samo z tego względu wniosek o wyłączenie oparty na przywołanej przez obrońcę okoliczności prawnej, ustrojowej (a nie faktycznej) nie może być rozpoznany merytorycznie - jakiekolwiek rozważania w tym zakresie naruszałby bowiem porządek konstytucyjny. Porządek ten nie pozwala zarazem na jakąkolwiek selektywność, czy dobór sędziów do orzekania w ogóle,

przy wykorzystaniu kryterium, jakim miały być przepisy ustrojowe regulujące tryb powołania na urząd sędziego. W tym zakresie jest to zatem wniosek niedopuszczalny.

Nie jest również okolicznością uzasadniającą wyłączenie sędziego eksponowane we wniosku swoiste zagrożenie wynikające z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W tym zakresie należy przypomnieć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 10 marca 2022 r., K 7/21 (Dz. U. poz. 643), stwierdził, że art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, w zakresie, w jakim przy ocenie spełnienia warunku „sądu ustanowionego ustawą”:

- a) dopuszcza pomijanie przez Europejski Trybunał Praw Człowieka lub sądy krajowe przepisów Konstytucji RP, ustaw oraz wyroków polskiego Trybunału Konstytucyjnego,
- b) umożliwia samodzielne kreowanie norm dotyczących procedury nominacyjnej sędziów sądów krajowych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka lub sądy krajowe w procesie wykładni Konwencji - jest niezgodny z art. 89 ust. 1 pkt 2, art. 176 ust. 2, art. 179 w zw. z art. 187 ust. 1 w zw. z art. 187 ust. 4 oraz z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP,
- c) upoważnia Europejski Trybunał Praw Człowieka lub sądy krajowe do dokonywania oceny zgodności z Konstytucją RP i Konwencją ustaw dotyczących ustroju sądownictwa, właściwości sądów oraz ustawy określającej ustrój, zakres działania, tryb pracy i sposób wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa - jest niezgodny z art. 188 pkt 1 i 2 oraz z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP.

Należy podkreślić, że zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą, są ostateczne i nie istnieje żaden przepis, który stanowiłby umocowanie do kwestionowania orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego z jakichkolwiek powodów, niezależnie nawet od tego, czy zastrzeżenia kierowane pod adresem jego określonej struktury, czy też judykatów byłyby uzasadnione.

Pozostałe okoliczności powołane przez wnioskodawcę również nie pozwalają na stwierdzenie, że w niniejszej sprawie może mieć zastosowanie

art. 41 § 1 k.p.k. Z treści tego przepisu wynika bowiem, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Chodzi przy tym o ściśle określoną okoliczność natury faktycznej, której istnienie może prowadzić do uzasadnionej (z jakiegoś powodu) wątpliwości co do bezstronności sędziego w danej, konkretnej sprawie, czy też inaczej mówiąc, może prowadzić do wątpliwości, że sprawa ta mogłaby być rozstrzygnięta przez danego sędziego w sposób stronniczy, a więc z nieuzasadnioną korzyścią dla którejkolwiek ze stron.

Według utrwalonego orzecznictwa przesłankę wyłączenia sędziego, przewidzianą w art. 41 § 1 k.p.k., można stwierdzić w ramach oceny relacji sędziego i strony postępowania, oceny zachowania sędziego w toku rozpoznania sprawy, czy też jego zachowania i wypowiedzi poza rozprawą dotyczących przedmiotu procesu. Musi zatem istnieć związek, pomiędzy okolicznością z art. 41 § 1 k.p.k., a oceną osoby sędziego w pryzmacie tej okoliczności, a zarazem z punktu widzenia bezstronnego rozpoznania sprawy.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że żadna z okoliczności, jakie zostały przywołane przez obrońcę oskarżonego nie uzasadnia wątpliwości co do bezstronnego rozpoznania sprawy przez SSO J. C.. W istocie są to bowiem subiektywne spekulacje dotyczące drogi zawodowej tego sędziego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ms]